

II Congrés Pedagògic Centreamericà d'Educació i Medi Ambient

Pere Polo Fernández *

Des de fa uns anys la confederació d'STEs i alguns dels sindicats confederats, a través del 0,7% dels seus pressuposts, està duent a terme diferents activitats de solidaritat a Centreamèrica.

Aquest any, la FOMCA (Federación de Organizaciones Magisteriales de Centroamérica, que aglutina 13 organitzacions i sindicats d'educadors d'Hondures, El Salvador, Nicaragua, Guatemala, Costa Rica i Panamà), preocupada pels greus problemes medioambientals, va decidir d'organitzar amb els fons mencionats el II Congrés Pedagògic Centreamericà d'Educació i Medi Ambient.

Del 30 d'octubre al 2 de novembre se celebrà el citat congrés, en el Valle de Angeles, Hondures. S'hi varen presentar diverses ponències amb aportacions molt enriquidores a l'hora d'interrelacionar el paper de l'educació amb el medi ambient. Cal destacar-ne la dels companys de

l'STEG (Sindicato de Trabajadores de la Educación de Guatemala), titulada: Els problemes ambientals a l'educació i el paper de les organitzacions magisterials a Centreamèrica".

Tal com deia el document final del Congrés "La regió centreamericana es planteja el conflicte entre la recerca del benestar econòmic i social i la conservació dels recursos na-

turals, basta una mirada a la nostra pròpia realitat per apreciar la magnitud del deteriorament ambiental, una solució, o potser un savi compromís, s'han de trobar per satisfer les necessitats de l'home sense destruir el seu entorn ni els mitjans de manteniment de les generacions futures".

És un fet evident que la terra està exposada a l'acció lenta i imperceptible de factors que

Companys i companyes de Centreamèrica celebrant el Congrés d'Educació i Medi Ambient realitzat amb ajut de la Confederació d'STEs.

modifiquen les seves característiques físiques, això no obstant, és l'home qui contribueix al dany tal vegada amb els pitjors resultats, producte de les seves irreflexives accions. Per citar alguns exemples significatius, veuríem que la degradació del sòl a Centreamèrica, com a la resta del món, contribueix a la disminució de la producció d'aliments, per la qual cosa els governs es veuen en la necessitat d'importar-los d'altres àrees del planeta. Per citar el cas d'Hondures, diríem que els sòls hondurenys, que havien estat un orgull per la seva alta fertilitat, avui són improductius per efecte dels rius, tan importants com el Ulúa, Chamalecón, el Lean, l'Aguan i altres, que avui es troben contaminats per productes químics.

També, l'ús indiscriminat de fertilitzants químics acaba per afectar la vida de les plantes, animals i l'home mateix. Per una part, la desforestació causada per la pluja àcida, les pràctiques agrícoles equivocades i la tala indiscriminada contribueixen de manera decisiva a aital deteriorament. Si es mantén aquest ritme, els boscos de Nicaragua hauran desaparegut l'any 2025. Els boscos hondurenys desapareixen sense aturar per les cremes, l'agricultura migratòria i el saqueig criminal. Segons els estudis oficials, desapareixen entre 80 i 100 mil hectàrees de bosc a l'any. A El Salvador tot just queda el 2% de boscos tropicals en tot el territori nacional, hi ha 30 espècies de flora en perill imminent d'extinció i 90 espècies d'animals en situació semblant. L'aire es troba contaminat per l'excessiu ús de carburant, els mètodes tradicionals utilitzats en l'agricultura produeixen pèrdues de sòls per l'erosió. Els fems són un altre factor contaminant. A la regió

centreamericana la manca de dipòsits i de procediments per al seu tractament, moltes vegades aquests fems contaminen l'aigua que és igual a dir que contamina la vida de les grans ciutats com de l'àrea rural. En aquest sentit els companys del Sindicat Gre-

Amb aquest panorama, un arriba a la conclusió que si els que tenen capacitat intel·lectual persisteixen en els seus errors i si els respectius governs no assumeixen el problema ambiental amb veritable preocupació i saviesa, nosaltres, amb l'arma de l'e-

Escolars hondurenys mostrant el material rebut de la campanya de solidaritat d'STEs.

mial d'Educadors d'Empreses Privades del Salvador manifestaven que el 85% de les aigües superficials dels rius i llacs foren contaminats per rebuïjos industrials al 1990.

Les espècies biològiques de l'àrea s'exposen a desaparèixer. Directament o indirectament l'home s'ha convertit en el pitjor enemic dels minerals, la caça excessiva, la destrucció de l'hàbitat natural destrueix les possibilitats de re-

ducació, sí que podem contribuir a la millora d'aquest patrimoni comú. Efectivament, des dels nivells més baixos de l'ensenyança, el mestre ha de ser "l'agent transmissor de tota una estratègia ambiental" que ha de contribuir a preservar "el poc que ens queda per després començar a recuperar el que està perdut". D'aquesta manera podem arribar a:

- sensibilitzar totes les capes de la població,

L'ús indiscriminat de fertilitzants químics acaba per afectar la vida de les plantes, animals i l'home mateix.

producció d'espècies rapinyaires i la utilització d'arts de pesca que no discriminen la seva presa són alguns dels factors que influeixen i que posen en perill moltes espècies de Centreamèrica.

- introduir un cert nombre de conceptes i d'idees per tal de percebre tals problemes i

- destacar els interessos o valors que intervenen en cada situació.

Això no obstant, la posada en pràctica d'aquest compendi no significa un simple intercanvi d'informacions i coneixements fragmentaris sobre determinats problemes, tals com: la protecció de les espècies amenaçades d'extinció o la contaminació de les zones recreatives. Tampoc no es tracta de comunicar receptes per establir la llista d'elements nocius que existeixen en la regió. Aquestes fórmules parcials han fracassat en la

necessitats de la humanitat. A més aquesta educació ha de contribuir que es conegui clarament la importància del medi ambient en les activitats de desenvolupament econòmic, social i cultural. Per aquest motiu, unànimement, el document va concloure que: *"com a educadors centreamericans conscients de la nostra pròpia realitat, i compromesos amb el present i el futur de la nostra regió, veim que els mestres, per manca de coordinació i*

Rebutjar i criticar enèrgicament la filosofia depredadora del neoliberalisme.

Que cada organització realitzi treballs de capacitació i orientació ecològica en les bases a través de seminaris, fòrums, etc.

Exigir als governs el compliment dels tractats i acords internacionals relacionats amb la conservació del medi ambient, i el fidel compliment de les respectives lleis ambientals.

Exigir als governs la no intromissió de les multinacionals en el respecte de la sobirania ambientalista de cada nació.

Efectuar en cada país campanyes de divulgació permanent en defensa del nostre medi ambient.

Que les resolucions finals d'aquest Congrés el Consell Federal les faci arribar als diferents governs centreamericans i s'avaluï en cada una de les sessions el desenvolupament del que s'ha acordat.

1. Influir en els mitjans de comunicació per tal que s'elaborin programes educatius dirigits a desenvolupar en el públic la consciència, la sensibilitat i la cultura de la defensa del medi ambient.

2. Unir els esforços magisterials, tant teòrics com pràctics amb els altres sectors organitzats de cada país per conformar la lluita contra tot esperit neoliberal.

Des del nostre punt de vista, amb la finalitat que aquest conjunt de mesures no quedi en paper mullat, ens sentim amb l'obligació de preguntar al lector: quin i com pot ser el nostre granet d'arena a tants de quilòmetres de distància?

Doncs, senzillament, així de simple: com a responsable del

El mestre ha de ser "l'agent transmissor de tota una estratègia ambiental" que ha de contribuir a preservar "el poc que ens queda per després començar a recuperar el que està perdut".

pràctica, fomenten en el públic una certa sensibleria que desemboca en la passivitat, que eludeix els problemes i que, en definitiva, confon les conseqüències de la contaminació, sense prendre's la molèstia d'investigar les seves causes.

Ben al contrari, procedeix incorporar l'educació ambiental als processos educatius, introduint certes modificacions en els contextos educatius institucionals. És a dir, els objectius de l'educació ambiental s'han d'adaptar a la realitat econòmica, social, cultural i ecològica de cada societat i de cada regió, i particularment als objectius dels seu desenvolupament. Conseqüentment, hauria de facilitar a l'individu i a les col·lectivitats els mitjans d'interpretar la interdependència d'aquests elements diversos en l'espai i en el temps, per tal de promoure una utilització més reflexiva i prudent dels recursos de l'univers per a la satisfacció de les

d'un compromís seriós per part dels nostres governants, és poc el que en matèria educativa es realitza en forma pràctica per a la conservació i l'ús racional dels nostres recursos naturals" i es donaven les següents resolucions.

Crear una comissió específica ambiental a través de FOMCA que es responsabilitzi de preparar un pla de treball unificat d'accions que es puguin executar en la regió per conscienciar els estudiants, pares de família, docents i comunitat en general.

Que els Governos Centreamericans retornen els elements sobre l'Educació Ambiental, creant l'estructura orgànica legal necessària per desenvolupar un sistema curricular congruent en tots els nivells educatius de cada regió.

FOMCA ha d'impulsar la creació de la Secretaria de Medi Ambient en les seves organitzacions afiliades.

caos ambiental i ecològic de Centreamèrica, i per extensió de quasi tots els països en vies de desenvolupament, el món desenvolupat, anomenat Primer Món, a través del seu passat imperialista i un present neocolonitzador, ha realitzat una política constatat de rapinya de les matèries primeres i recursos naturals d'aquests països. Com a sindicalistes i educadors, creim que ens convé posar en pràctica una educació per a la solidaritat activa de tota la comunitat educativa, tal com contemplen els temes transversals de la LOGSE; amb l'objectiu que repercuteixi en el dia de demà a tota la societat mundial. Diu el document final d'aquest esdeveniment: "Els esforços que en conjunt realitzam com una sola unitat sense distinció de fronteres, seran el benefici que els deixarem a les generacions i som a temps de contribuir com a educadors al canvi d'actitud en nosaltres i la joventut estudiant de la nostra regió". □

* Secretari Gral. de l'STEI

tecno broker

Corredoria d'Assegurances S.L.

Una assegurança intel·ligent

Una assegurança eficaç

**Productes comercialitzats
en exclusiva**

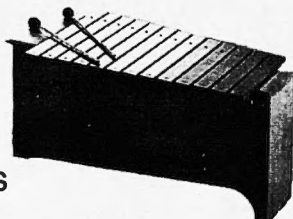
- Llar
- Subsidi
- Medicina privada

C/ Julià Àlvarez, 8 1r esq.
07004 Palma de Mallorca
Tel. 971 76 13 35 Fax 971 76 07 52

Musical VIA ROMA

- Instruments d'Orff i Escolars
- Pissarres
- Instruments de Corda
- Instruments de Vent
- Lloguer i venda de Pianos
- Pianos electrònics i Orgues
- Informàtica Musical
- Llibreria Musical i Partitures
- Accessoris Musicals

La Rambla 7
07003 Palma de Mallorca
Tel. 72 28 26
Fax 71 18 08

Més de 30 anys al servei de la Música